

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter IV

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter IV", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter IV*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN, 1926-1930, s. LIII. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl04val-shoot-idm140153725021120/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter IV

vide Tilbøjelighed for Skrækromantikens kildrende Gysen.

Det er nævnt, at Oehlenschlägers Emnevalg er broget. Han henter sine Sujetter ligefra Sokrates og op til det 18de Aarhundrede — med Norden som særligt Speciale. Men i Karaktertegningen lægger han Hovedvægten paa det alment-menneskelige: »den store Menneskelighed uden Hensyn til Rang eller Stand.»

Hans Menneskeskildring beskæftiger sig nødig med psykologiske Undtagelsestilfælde eller meget sammensatte Figurer, og den overrasker ikke ved sin Dybde. Men han er en fremragende Skildrer af det normale Menneskeliv; hans Figurer er helstøbte og fri for Modsigelser, og de har Liv og Sandhed; han overbeviser ved sine klare og sikre sjælelige Iagttagelser. Svagheden er en lidt for billig Fordeling af Lys og Skygge. Heltene — bortset fra Hakon og Helge — er for hvide, Skurkene for sorte. Han savner objektiv Upartiskhed; han staar ikke over sit Værk, men lider med de gode og harmes over de *lumpne* — et af hans betegnende Yndlingsord. Den virkelige Tragiker sørger altid for at skabe et vist Balanceforhold mellem Helten og Modstanderne; han tager ikke saa aabenlyst Parti for Hovedpersonen, men lader ham snarere paa en vis Maade staa Skoleret for Tilskuerne. Oehlenschlägers Styrke er de usammensatte Skikkelser, hvor rene, umiddelbare Følelser spejles i et rent og umiddelbart Sind (Axel, Valborg, Correggio). Paa sit eget begrænsede Omraade har han ikke mange jævnbyrdige.

Trods alle Forbhold staar det fast, at skønt Tragødien ikke er det Felt, hvor Oehlenschläger har

vundet sine største kunstneriske Sejre, er han dog ubestridt Førstemanden i det alvorlige Drama i den danske Litteratur. Ewald havde den store hede Pædagog, men han savnede Sansen for det scenisk rigtige, som Oehlenschläger ved Siden af sine mange Fejlgreb netop Gang paa Gang viser. Og i Sammenligning med vor Digter er Hertz kun Efterklang, Hauch og Gjellerup kun Skrivebordspoesi; overfor hans rene Natur virker Drachmann forloren og uægte.

Oehlenschlägers Størhed er hans lykkelige Simplicitet. Han kan gribe fejl af Maal og Midler; hans Smag kan være usikker, hans Teknik for løs og overfladisk. Men han skaber sig aldrig. Han er altid ærlig, og han er altid ægte. Hans Teater, der er viet til Humanitetens Tjeneste, burde endnu have sin vigtige folkelige Mission.